

Gemiddelde inkomens sierteeltbedrijven afgelopen 5 jaar voor de coronacrisis

Harold van der Meulen, Gerben Jukema en Walter van Everdingen, 14 april 2020

Inleiding

De coronacrisis heeft forse gevolgen voor de Nederlandse economie. Ook land- en tuinbouwbedrijven ontkomen niet aan de gevolgen van deze crisis. Door de maatregelen die nodig zijn om de volksgezondheid te beschermen, is er een ernstige marktverstoring in een aantal sectoren. Er zijn logistieke problemen in de afzet en vooral ook de internationale afzet wordt belemmerd. Dit leidt tot dalingen van opbrengsten en inkomens van bedrijven en mogelijk ook tot faillissementen.

Wageningen Economic Research is door het ministerie van LNV gevraagd om inzage te geven in de gemiddelde inkomens van sierteeltbedrijven over de afgelopen 5 jaar. Zo mogelijk ook inzage geven in vermogenspositie en spreiding naar bedrijfsomvang.

Werkwijze

Tot de sierteelt worden de volgende bedrijfstypen gerekend: snijbloemenbedrijven, pot- en perkplantenbedrijven, bloembollenbedrijven en boomkwekerijbedrijven. Voor deze 4 bedrijfstypen zijn de volgende overzichten bijgevoegd:

- Bedrijfsresultaten per bedrijfstype, gemiddelde per jaar, laatste 3 jaar: 2017-2019 (raming).
- Enkele balansgegevens per bedrijfstype, gemiddelde per einde boekjaar, van 2015-2018.
- Bedrijfsresultaten per bedrijfstype, gemiddelde per jaar, van 3 van 5 jaren van 2015 tot en met 2019 (raming) (olympische methode, dat wil zeggen zonder jaren met laagste en hoogste resultaten).
  - Toepassing van deze methodiek resulteert in het 3-jaarsgemiddelde inkomen voor:
    - Snijbloemenbedrijven: 2016, 2017, 2018
    - Pot- en perkplantenbedrijven: 2016, 2017, 2019 (raming)
    - Bloembollenbedrijven: 2015, 2016, 2017
    - Boomkwekerijbedrijven: 2015, 2017, 2018.
- Bedrijfsresultaten per bedrijfstype, naar grootteklasse (klein-midden-groot), meest recent uitgewerkte jaar.

-
- De indeling naar bedrijfsgrootte is gebaseerd op Standaardopbrengst (SO) per bedrijf. De verdeling van bedrijven is gebaseerd op gelijk aantal steekproefbedrijven per groep. In elke groep moeten minimaal 10 bedrijven zitten. De ondergrens per grootteklasse is vermeld.

Bron Bedrijveninformatienet

Voor het vaststellen van het gemiddeld jaarinkomen in de afgelopen 5 jaar (2015 tot en met 2019 (raming)) is gebruikgemaakt van gegevens uit het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research. Wageningen Economic Research voert voor het ministerie van LNV als Wettelijke Taak uit het verzamelen en vastleggen van gegevens van een representatieve steekproef van ongeveer 1.500 land- en tuinbouwbedrijven. De steekproefpopulatie wordt gevormd door de bedrijven uit de CBS-Landbouwteiling die groter zijn dan 25.000 euro SO. De verzamelde gegevens vormen de kern van het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research (het Bedrijveninformatienet). Als centrale inkomenskengetal wordt het inkomen uit bedrijf per onbetaalde arbeidsjaareenheid (aje) gepresenteerd. Voor de arbeid die wordt geleverd door ondernemers en hun gezinsleden, wordt veelal geen salaris ontvangen. Hun onbetaalde arbeid wordt uitgedrukt in aje's. Een arbeidskracht van 2.000 uur of meer wordt gezien als één aje. Wie minder werkt, is minder dan één aje. De onbetaalde aje wordt gebruikt als deelfactor voor het inkomen uit bedrijf. Daarmee is het resultaat dus gekoppeld aan de hoeveelheid input.

Conclusie

- Berekening van het gemiddeld inkomen per jaar over de laatste 3 jaar of het gemiddelde inkomen van 3 van de laatste 5 jaren (olympische methode) geeft voor de onderscheiden bedrijfstypen beperkte verschillen. Op de snijbloemenbedrijven en boomkwekerijbedrijven ligt het gemiddelde inkomen per onbetaalde aje over de laatste 3 jaar circa 10.000 euro hoger dan bij de olympische methode. Voor pot- en perkplantenbedrijven en bloembollenbedrijven zijn de gemiddelde inkomens per onbetaalde aje bij beide methoden nagenoeg gelijk. Binnen elk bedrijfstype is er grote inkomensspreiding.
- Rondom het gemiddelde inkomen is er in alle bedrijfstypen een grote spreiding naar grootteklasse, met name op de glastuinbouwbedrijven, waarbij grote bedrijven gemiddeld hogere inkomens realiseren, boomkwekerijbedrijven uitgezonderd.
- De gemiddelde solvabiliteit over de periode 2015-2018 varieert van 55 tot 57% op de snijbloemen- en pot- en perkplantenbedrijven, tot 73% bij de boomkwekerijbedrijven. Ook hierbij is er een grote spreiding. Naarmate de bedrijfsomvang toeneemt, daalt de gemiddelde solvabiliteit op de glastuinbouwbedrijven.

Uitkomsten hoofdtabellen

Bedrijfsresultaten per bedrijfstype, gemiddelde per jaar, 2017-2019

	Glastuinbouwbedrijven		Bloembollen	Boomkwekerij
	Snijbloemen	Pot- en perkplanten		
Aantal bedrijven				
Steekproefpopulatie	862	595	582	1.606
Steekproef	95	55	35	50
Bedrijfsopzet, gemiddeld per bedrijf				
Standaardopbrengst (x 1.000 euro SO)	1.473	2.401	1.107	389
Ha cultuurgrond	4,31	3,38	41,14	9,38
Bedekte teelt (are)	209	273	.	.
Aantal arbeidsjareenheden (aje)	10,49	16,83	7,66	4,01
Aantal onbetaalde aje	1,58	1,70	1,71	1,51
Resultaat per bedrijf (x 1.000 euro)				
Opbrengsten	1.708	2.789	1.347	558
Betaalde kosten en afschrijvingen	1.462	2.477	1.146	441
Buitengewone baten en lasten	-6,2	-0,1	3,2	0,1
Inkomen uit bedrijf	240,1	311,3	204,0	117,0
Kengetallen				
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (x 1.000 euro)	151,9	183,4	119,4	77,5
Inkomen in % van opbrengsten	14,1	11,2	15,1	21,0
op 20% van de bedrijven hebben de oaje een inkomen dat				
lager is dan (x 1.000 euro):	21,7	30,6	48,7	20,8
hoger is dan (x 1.000 euro):	220,7	295,7	176,2	102,8

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Enkele balansgegevens per bedrijfstype, gemiddelde per einde boekjaar, van 2015-2018

	Glastuinbouwbedrijven		Bloembollen	Boomkwekerij
	Snijbloemen	Pot- en perkplanten		
Bedrijven				
Steekproefpopulatie	906	613	593	1.675
Steekproef	99	57	37	51
Vermogenspositie per 31 december, x 1.000 euro				
Totaal vermogen	2.533,1	3.876,9	4.589,5	1.295,9
Vreemd vermogen	1.147,6	1.659,2	1.501,8	349,2
w.v langlopende schulden	904,0	1.259,0	1.264,5	269,8
Eigen vermogen	1.385,5	2.217,7	3.087,7	946,7
Solvabiliteit (%)	54,7	57,0	67,3	73,0
op 20% van de bedrijven is de solvabiliteit				
lager dan (%):	33,0	36,3	46,5	58,0
hoger dan (%):	97,0	96,3	95,7	99,6

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Bedrijfsresultaten per bedrijfstype, gemiddelde per jaar, van 3 van 5 jaren van 2015-2019

	Glastuinbouwbedrijven		Bloembollen	Boomkwekerij
	Snijbloemen	Pot- en perkplanten		
Aantal bedrijven				
Steekproefpopulatie	906	623	585	1.775
Steekproef	99	57	39	51
Bedrijfsopzet, gemiddeld per bedrijf				
Standaardopbrengst (x 1.000 euro SO)	1.376	2.280	1.039	416
Ha cultuurgrond	3,89	3,22	41,27	9,27
Bedekte teelt (are)	200	258	.	.
Aantal arbeidsjareenheden (aje)	9,60	15,72	7,72	3,74
Aantal onbetaalde aje	1,59	1,68	1,77	1,54
Resultaat per bedrijf (x 1.000 euro)				
Opbrengsten	1.552	2.612	1.328	484
Betaalde kosten en afschrijvingen	1.321	2.303	1.114	382
Buitengewone baten en lasten	-4,7	-1,5	1,1	0,2
Inkomen uit bedrijf	226,5	307,2	214,9	101,5
Kengetallen				
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (x 1.000 euro)	142,4	183,6	121,4	66,3
Inkomen in % van opbrengsten	14,7	12,0	16,2	21,1
op 20% van de bedrijven hebben de oaje een inkomen dat				
lager is dan (x 1.000 euro):	24,2	32,3	18,2	13,6
hoger is dan (x 1.000 euro):	194,2	281,7	160,1	101,7

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Bedrijfsresultaten van de groep Glastuinbouw: snijbloemenbedrijven, naar grootteklasse, 2018

		Klein	Midden	Groot
Bedrijven en groep				
Steekproefpopulatie		382	208	227
Steekproef		30	30	31
Ondergrens grootteklasse (x 1.000 euro SO)		25	635	1.845
Bedrijfsopzet per bedrijf				
Standaardopbrengst (x 1.000 euro SO)		366	1.040	3.848
Ha cultuurgrond		1,23	3,05	10,89
Bedekte teelt (are)		73	181	461
Aantal arbeidsjareenheden (aje)		3,10	6,98	27,43
Aantal onbetaalde aje		1,33	1,56	1,89
Resultaat per bedrijf (x 1.000 euro)				
Opbrengsten	+	328	1.123	4.671
Betaalde kosten en afschrijvingen	-	266	978	4.127
Buitengewone baten en lasten	+	0,2	-18,7	-10,1
Inkomen uit bedrijf	=	62,8	126,3	534,1
Kengetallen				
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (x 1.000 euro)		47,3	81,1	281,9
Inkomen in % van opbrengsten		19,1	11,2	11,4
Vermogenspositie per 31 december (x 1.000 euro)				
Totaal vermogen		986	2.354	6.353
Vreemd vermogen		188	1.082	3.399
w.v langlopende schulden		150	823	2.632
Eigen vermogen		798	1.272	2.954
Solvabiliteit (%)		81,0	54,0	46,5

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Bedrijfsresultaten van de groep Glastuinbouw: pot- en perkplantenbedrijven, naar grootteklasse, 2018

		Klein	Midden	Groot
Bedrijven en groep				
Steekproefpopulatie		223	142	212
Steekproef		18	18	19
Ondergrens grootteklasse (x 1.000 euro SO)		25	915	2.565
Bedrijfsopzet per bedrijf				
Standaardopbrengst (x 1.000 euro SO)		433	1.706	4.989
Ha cultuurgrond		1,16	2,32	6,43
Bedekte teelt (are)		61	192	550
Aantal arbeidsjaareenheden (aje)		3,67	9,25	36,91
Aantal onbetaalde aje		1,56	1,66	1,97
Resultaat per bedrijf (x 1.000 euro)				
Opbrengsten	+	413	1.570	6.198
Betaalde kosten en afschrijvingen	-	315	1.354	5.541
Buitengewone baten en lasten	+	-0,4	-0,6	-1,6
Inkomen uit bedrijf	=	97,6	215,3	655,2
Kengetallen				
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (x 1.000 euro)		62,5	129,4	333,3
Inkomen in % van opbrengsten		23,6	13,7	10,6
Vermogenspositie per 31 december (x 1.000 euro)				
Totaal vermogen		1.033	2.352	8.586
Vreemd vermogen		194	731	3.971
w.v langlopende schulden		158	531	3.015
Eigen vermogen		838	1.621	4.616
Solvabiliteit (%)		81,2	68,9	53,8

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Bedrijfsresultaten van de groep bloembollenbedrijven, naar grootteklasse, 2018

		Klein	Midden	Groot
Bedrijven en groep				
Steekproefpopulatie		359	123	113
Steekproef		12	12	13
Ondergrens grootteklasse (x 1.000 euro SO)		25	655	1.445
Bedrijfsopzet per bedrijf				
Standaardopbrengst (x 1.000 euro SO)		273	962	3.692
Ha cultuurgrond		11,19	43,27	129,07
Bedekte teelt (are)		0,2	3,5	0,9
Aantal arbeidsjaareenheden (aje)		2,99	8,91	21,88
Aantal onbetaalde aje		1,34	2,04	2,16
Resultaat per bedrijf (x 1.000 euro)				
Opbrengsten	+	472	1.374	3.964
Betaalde kosten en afschrijvingen	-	334	1.135	3.661
Buitengewone baten en lasten	+	1,4	7,5	11,5
Inkomen uit bedrijf	=	139,5	246,3	313,6
Kengetallen				
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (x 1.000 euro)		104,2	120,8	144,9
Inkomen in % van opbrengsten		29,6	17,9	7,9

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Bedrijfsresultaten van de groep boomkwekerijbedrijven, naar grootteklasse, 2018

		Klein	Midden	Groot
Bedrijven en groep				
Steekproefpopulatie		1.050	314	212
Steekproef		20	20	21
Ondergrens grootteklasse (x 1.000 euro SO)		25	295	755
Bedrijfsopzet per bedrijf				
Standaardopbrengst (x 1.000 euro SO)		132	466	2.000
Ha cultuurgrond		3,91	13,63	39,37
Bedekte teelt (are)		0,8	1,7	50,4
Aantal arbeidsjaareenheden (aje)		3,01	5,04	19,96
Aantal onbetaalde aje		1,35	1,72	4,04
Resultaat per bedrijf (x 1.000 euro)				
Opbrengsten	+	381	720	2.823
Betaalde kosten en afschrijvingen	-	290	579	2.509
Buitengewone baten en lasten	+	0,1	-0,1	1,6
Inkomen uit bedrijf	=	91,7	140,2	315,4
Kengetallen				
Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje (x 1.000 euro)		67,7	81,5	78,0
Inkomen in % van opbrengsten		24,0	19,5	11,2

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research.

Meer informatie

Harold van der Meulen

T +31 (0)317 48 44 36

E harold.vandermeulen@wur.nl

www.wur.nl/economic-research

2020-039b